

پروتکل الحاقی پیمان نامه حقوق کودک درباره خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان

کشورهای عضو پروتکل حاضر،

متوجه هستند برای دستیابی بیشتر به اهداف پیمان نامه حقوق کودک و اجرای مفاد آن و از جمله مواد ۱، ۱۱، ۱۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵ و ۶۳ لازم است که اقدامات کشورهای عضو فراتر رفته تا حمایت از کودک در مقابل خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری را نیز تضمین نماید،

و نیز متوجه هستند که پیمان نامه حقوق کودک، حق کودک برای حمایت در مقابل هرگونه استثمار اقتصادی و انجام هرگونه کاری که برای او خطرناک باشد و یا مانع آموزش کودک شود، یا برای سلامتی او یا رشد جسمی، روانی، معنوی، اخلاقی یا اجتماعی کودک زیانبار باشد را به رسمیت می‌شناسد، با نگرانی عمیق متوجه اهمیت و افزایش قاچاق بین‌المللی کودکان به قصد فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان هستند،

عمیقاً نگران گسترش و تداوم شیوه‌های گردشگری جنسی بوده که کودکان به ویژه در معرض خطر آن هستند و آن مستقیماً باعث افزایش خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان می‌گردد،

دریافته‌اند که گروه‌های آسیب‌پذیر خاص، از جمله کودکان دختر، بیشتر در معرض خطر استثمار جنسی هستند و نسبت کودکان دختر در میان استثمارشدگان جنسی به مراتب بیشتر می‌باشد،

نگران افزایش دسترسی به هرزه‌نگاری کودکان در اینترنت و سایر فناوریهای نوین هستند و کنفرانس بین‌المللی مبارزه با هرزه‌نگاری کودکان در اینترنت، که در سال ۹۹۹۹ در شهر وین برگزار شد، و بخصوص توافق این کنفرانس در مورد مجرمیت تولید، توزیع، صادرات، مخابره، واردات، تملک آزادی و تبلیغ هرزه‌نگاری کودکان در سطح بین‌المللی را فرا می‌خواند و بر اهمیت همکاری نزدیکتر مابین دولت‌ها و صنعت اینترنت تأکید مینمایند،

معتقدند که برای تسهیل از میان بردن خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان باید به اتخاذ یک رویکرد جامع برای مقابله با عوامل مؤثر آن از جمله عقب افتادگی، فقر، تبعیض اقتصادی، ساختار نابرابر اجتماعی - اقتصادی، خانواده‌های از هم پاشیده، کمبود آموزش، مهاجرت روستایی - شهری، تبعیض جنسیتی، رفتارهای جنسی غیرمسئولانه بزرگسالان، رفتارهای سنتی زیان‌آور، درگیری‌های مسلحانه و قاچاق کودکان پرداخت،

همچنین معتقدند برای کاستن تقاضای خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان لازم است که برای بالابردن آگاهی عمومی تلاش شود، و همچنین تقویت همکاری جهانی در میان تمام طرفهای درگیر و بهبود اجرای قوانین در سطح ملی حائز اهمیت است،

با تأکید بر تأمین ابزار حقوقی و بین‌المللی مناسب برای حمایت از کودکان، و از آن جمله پیمان نامه لاهه درباره حمایت از کودکان و همکاری در زمینه فرزندخواندگی بین کشورها، پیمان نامه لاهه درباره جوانب مدنی کودک‌ربایی بین‌المللی، پیمان نامه لاهه درباره جوانب قضایی، قوانین مربوطه، به رسمیت شناختن، تقویت و همکاری در ارتباط با مسئولیت والدین و اقدامات مربوط به حمایت از کودکان و پیمان نامه شماره ۲۸۱ سازمان بین‌المللی کار درباره منع و اقدام فوری برای از میان بردن بدترین اشکال کار کودک،

از حمایت همه‌جانبه از پیمان نامه حقوق کودک که نشان‌دهنده تعهد گسترده‌ای است که برای پیشبرد و پشتیبانی از حقوق کودک وجود دارد ترغیب شدند،

با آگاهی از اهمیت اجرای مفاد برنامه برای جلوگیری از خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان و اعلامیه و دستور کار برای اقدام که در کنفرانس جهانی بر علیه استثمار جنسی از کودک برای مقاصد تجاری، که از ۷۲ تا ۱۳ اوت سال ۶۹۹۹ در شهر استکهلم برگزار گردید اتخاذ شد و سایر تصمیم‌ها و توصیه‌های نهادهای بین‌المللی، و توجه خاص به اهمیت سنت‌ها و ارزشهای فرهنگی همه مردمان در حمایت و رشد متوازن کودک، مطابق اصول زیر موافقت کردند که:

ماده ۱

کشورهای عضو، خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان را آنگونه که در این پروتکل آمده است منع خواهند کرد.

ماده ۲

در این پروتکل:

(الف) خرید و فروش کودکان به معنی هرگونه اقدام یا معاملاتی است که فردی یا گروهی از افراد، کودکی را در ازای مبلغی و یا سایر مسائل به دیگری منتقل میکند؛

(ب) خودفروشی کودکان به معنی استفاده از کودکان در فعالیتهای جنسی در ازای پرداخت وجه و یا مسائل دیگر است؛

(ج) هرزه‌نگاری کودکان به معنی نمایش از هر طریق می‌باشد که در آن کودکان یا بصورت واقعی و یا مجازی مشغول فعالیتهای بارز جنسی باشند و یا آلات تناسلی کودک برای مقاصد جنسی به نمایش گذاشته شود.

ماده ۳

۱- هر کشور عضو تضمین خواهد کرد که دست کم موارد و اقدامات زیر کاملاً تحت قوانین جزایی و جنایی آن کشور قرار گیرند، خواه در داخل کشور اتفاق افتاده باشند و خواه در خارج از آن و یا توسط فرد انجام شود و یا بصورت سازمان یافته؛

(الف) در مقوله خرید و فروش کودکان آنگونه که در ماده ۲ آمده است؛

هرگونه عرضه، تحویل و دریافت کودکان به هر شکل که برای مقاصد زیر باشد:

استثمار جنسی کودکان;

انتقال اندامهای بدن کودک برای سودجویی;

استفاده از کودک برای کار اجباری;

کسب رضایت غیرقانونی، به عنوان واسطه، برای فرزندخواندگی کودک که مغایر با ابزار قانونی بین‌المللی موضوعه برای فرزندخواندگی باشد;

(ب) عرضه، در اختیار گرفتن، خریداری یا تأمین یک کودک برای خودفروشی، آنگونه که در ماده ۲ آمده است;

(ج) تهیه، توزیع، انتشار، واردات، صادرات، عرضه، فروش یا داشتن مطالب هرزه‌نگاری کودک برای مقاصد فوق آنگونه که در ماده ۲ آمده است;

۲- بنا بر مفاد قوانین ملی کشور عضو، با هرگونه اقدام برای ارتکاب اعمال فوق و تبانی و همدستی در هر یک از این اعمال نیز به همان صورت برخورد خواهد شد.

۳- هر کشور عضو یک چنین اعمال خلافی را با توجه به ماهیت وخیم آنها و با مجازاتهای مناسب کیفر خواهد کرد.

۴- هر کشور عضو با استناد به قوانین ملی، در صورت نیاز اقدام به برقراری قوانین جزایی برای شخصیت‌های حقوقی خواهد نمود که مرتکب تخلفات آمده در بند ۱ ماده کنونی شوند. بنابر اصول قانونی هر کشور عضو، جرایم شخصیت‌های حقوقی میتواند جنایی، مدنی یا اداری باشد.

۵- کشورهای عضو تمام اقدامات حقوقی و اداری را بکار خواهد برد تا از تبعیت تمام افرادی که درگیر کار فرزندخواندگی کودک هستند از ابزار قانونی بین‌المللی اطمینان حاصل نمایند.

ماده ۴

۱- هر کشور عضو اقدامات لازم را برای تسری حقوق جزایی خود به کلیه جرایم ذکر شده در ماده ۲ بند ۱ در صورتیکه آن جرایم در خاک آن کشور و یا بر کشتی‌ها و هواپیماهای ثبت شده در آن کشور اتفاق بیافتد انجام خواهد داد.

۲- هر کشور عضو اقدامات لازم را برای تسری حقوق جزایی خود به کلیه جرایم ذکر شده در ماده ۲ بند ۱ و در موارد زیر به عمل خواهد آورد:

(الف) وقتیکه شخص مجرم، تابعیت آن کشور را داشته باشد و یا مقیم آن کشور باشد;

(ب) وقتیکه قربانی تابع آن کشور باشد.

۳- هر کشور عضو اقدامات لازم را برای تسری حقوق جزایی خود به آن جرایم فوق‌الذکر را در زمانیکه متهم به ارتکاب جرم در آن کشور بسر میبرد و از استرداد او به کشوری که در آن جرم اتفاق افتاده به دلیل آنکه تابعیت این کشور را دارد خودداری میشود، به عمل خواهد آورد.

۴- پروتکل کنونی، نافی حقوق جزایی که مطابق با قوانین داخلی اجرا میشوند نمیشود.

ماده ۵

۱- جرایمی که در ماده ۳ بند ۱ ذکر شد حتماً در فهرست جرایم قابل استرداد در هر معاهده استرداد بین کشورها قرار خواهد گرفت و به عنوان جرایم قابل استرداد در معاهداتی که قبلاً به امضا رسیده و براساس شرایط هر قرارداد منظور خواهد شد.

۲- چنانچه کشور عضوی که استرداد را مشروط به وجود معاهده استرداد با کشور دیگر میسازد درخواست استردادی را از کشور عضو دیگری که معاهده استرداد با آن ندارد دریافت کند میتواند این پروتکل را به عنوان یک مبنای قانونی برای استرداد در ارتباط با جرایم یاد شده به کار ببرد. استرداد براساس شرایط قانونیای که کشور درخواست کننده تأمین مینماید انجام خواهد شد.

۳- کشورهای عضوی که استرداد را مشروط به وجود معاهده استرداد نمیکند، این جرایم را به عنوان جرایم قابل استرداد در میان خود و براساس شرایطی که قانون کشور درخواست کننده تأمین مینماید منظور خواهند کرد.

۴- به منظور استرداد بین کشورهای عضو، به گونه‌ای با این جرایم برخورد خواهد شد که ارتکاب آن نه فقط در کشور رخ داده بلکه در تمام کشورهای که مایل به تسری حقوق جزایی خود طبق ماده ۴ هستند جرم محسوب بشود.

۵- چنانچه درخواست استردادی در ارتباط با جرایم آمده در ماده ۳ پاراگراف ۱ دریافت شود که کشور عضو درخواست شده به دلیل تابعیت متهم از استرداد او خودداری نماید، آن کشور باید اقداماتی را به عمل آورد تا پرونده را به مقامات ذیصلاح خود برای پیگرد قانونی تحویل نماید.

ماده ۶

۱- کشورهای عضو بیشترین کمک ممکن را به یکدیگر در تحقیق، یا پیگرد جنایی یا استرداد در ارتباط با جرایم مندرج در بند ۱ ماده ۲ به عمل خواهند آورد و از آن جمله است کمک به جمع آوری مدارکی که برای پیگرد قانونی لازم میباشد.

۲- کشورهای عضو به تعهدات خود تحت بند ۱ ماده حاضر و مطابق با هر معاهده یا ترتیبات دیگری که برای کمک‌های قضایی دوجانبه در میان خود دارند، عمل خواهند نمود. در صورت عدم وجود چنین معاهداتی، کشورهای عضو بیشترین کمک را براساس قوانین داخلی خود در اختیار یکدیگر قرار خواهند داد.

ماده ۷

۱- کشورهای عضو بر طبق قوانین داخلی خود سعی خواهند کرد تا:

(الف) در صورت لزوم اقداماتی را برای ضبط و مصادره موارد زیر به عمل آورند:

کالاها، از قبیل مواد، دارایی‌ها و سایر ابزارهای که برای ارتکاب جرم یا تسهیل آن تحت این پروتکل مورد

استفاده قرار گرفته است؛
درآمدهای حاصله از ارتکاب جرم؛
(ب) درخواست ضبط و مصادره کالاها و درآمدهای تحت بند الف را که از طرف سایر کشورهای عضو دریافت میکنند اجرا نمایند؛
(ج) اقداماتی برای تعطیلی موقت یا دائمی اماکنی که در آنها جرم اتفاق افتاده است را به عمل آورند.

ماده ۸

۱- کشورهای عضو اقداماتی را اتخاذ خواهند کرد تا از حقوق و منافع کودکان قربانی رفتارهای خلاف قانون ذکر شده در این پروتکل و در تمام مراحل پیگرد قانونی حمایت شود، خصوصاً از طریق:
(الف) تشخیص آسیب‌پذیر بودن کودکان قربانی و انجام اقداماتی که نیازهای ویژه ایشان، منجمله نیازهای ویژه شهادت دادن، را مورد شناسایی قرار دهد؛
(ب) مطلع ساختن کودکان قربانی از حقوق، وظایف، برنامه، زمان و روند دادرسی آنها و از ترتیب پرونده ایشان؛

(ج) اجازه، ابراز نظر، نیازها و نگرانیهای کودکان قربانی و توجه به آنها در جریان دادرسی و هرگاه که منافع شخصی ایشان تحت تأثیر قرار میگیرد به نوعی که با مقررات دادرسی قوانین کشوری سازگاری داشته باشد.

(د) تأمین خدمات پشتیبانی مناسب برای کودکان قربانی در تمام جریان دادرسی؛
(ه) در صورت لزوم، حمایت از امور خصوصی و هویت کودکان قربانی و اتخاذ تدابیری مطابق با قوانین کشوری برای پرهیز از انتشار اطلاعات غیرضروری که منجر به تشخیص هویت کودکان قربانی شود؛
(و) تأمین امنیت کودکان قربانی در موارد لازم و همچنین خانواده‌ها و شاهدان ایشان از تهدیدها و تلافی جویی‌ها؛

(ز) پرهیز از تأخیرهای غیرضروری در رسیدگی به پرونده‌ها و اجرای احکام پرداخت خسارت به کودکان قربانی؛

۲- کشورهای عضو تلاش خواهند کرد تا عدم اطمینان از سن واقعی قربانی باعث جلوگیری از تحقیقات جنایی و از جمله تحقیقات با هدف تعیین سن قربانی نشود.

۳- کشورهای عضو تلاش خواهند کرد که رفتار نظام قضایی آنها با کودکان قربانی جرایم مذکور در این پروتکل به نوعی باشد که منافع عالی کودک همواره مورد توجه اصلی قرار بگیرد.

۴- کشورهای عضو اقداماتی را به عمل خواهند آورد تا آموزش لازم، خصوصاً آموزش‌های حقوقی و روانشناختی، به افرادی که با قربانیان جرایم ذکر شده در این پروتکل کار میکنند داده شود.

۵- کشورهای عضو در صورت لزوم اقداماتی را اتخاذ خواهند نمود تا امنیت و عزت افراد یا سازمان‌هایی که دست‌اندرکار پیشگیری و یا مراقبت و یا بهبود وضعیت قربانیان چنین جرایمی هستند حفظ شود.

۶- هیچ یک از مفاد این ماده نباید به گونهای تفسیر شود که مغایر و یا ناسازگار با حقوق متهمان برای یک دادگاه بی‌طرف و عادلانه باشد.

ماده ۹

۱- کشورهای عضو، قوانین، مقررات اداری، سیاست‌های اجتماعی و برنامه‌های پیشگیری جرایمی که در این پروتکل آمده است را ایجاد، تقویت، اجرا و ترویج خواهند کرد. باید توجه ویژه‌ای به حمایت از کودکانی بشود که در مقابل چنین اعمالی آسیب‌پذیر هستند.

۲- کشورهای عضو باید به بالابردن آگاهی عمومی و از جمله آگاهی کودکان از طریق اطلاعات به هر وسیله مناسب، آموزش و کارآموزی درباره روش‌های پیشگیری و اثرات مخرب جرایم ذکر شده در این پروتکل بپردازند. کشورهای عضو در جهت اجرای تعهدات خود در چارچوب این ماده باید مشارکت محلی و بخصوص مشارکت کودکان و کودکان قربانی در چنین برنامه‌های اطلاعاتی، آموزشی و کارآموزی و در سطح بین‌المللی را تشویق کنند.

۳- کشورهای عضو، تمام عملیات ممکن با هدف تضمین تمام کمک‌های مناسب به قربانیان چنین جرایمی و از جمله برگشت کامل ایشان به اجتماع و بازپروری جسمی و روانی آنها را به اجرا خواهند گذاشت.

۴- کشورهای عضو تضمین خواهند کرد که کودکان قربانی جرایم تشریح شده در این پروتکل، دسترسی به فرایندهای مناسب برای احقاق و جبران تمامی خسارتهای وارده از آنهايي که قانوناً مسئول بوده‌اند را خواهند داشت.

۵- کشورهای عضو باید به اتخاذ مقرراتی مناسب پرداخته که هدف از آنها جلوگیری مؤثر از تولید و انتشار مواد تبلیغاتی جرایم تشریح شده در این پروتکل باشد.

ماده ۱۰

۱- کشورهای عضو، تمامی اقدامات لازم برای تقویت همکاری بین‌المللی از طریق تمهیدات دوجانبه، منطقه‌ای و چندجانبه را به عمل خواهند آورد تا از فعالیت مرتکبین خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان، هرزه‌نگاری کودکان و گردشگری جنسی کودکان پیشگیری شده و آنها شناسایی، تحت پیگرد، محاکمه و مجازات گردند. همچنین کشورهای عضو، همکاری و هماهنگی بین‌المللی را مابین مقامات خود و سازمانهای غیردولتی ملی و بین‌المللی و دیگر سازمانهای بین‌المللی تقویت خواهند کرد.

۲- کشورهای عضو، همکاری بین‌المللی برای کمک به درمان جسمی و روانی و بازگردانی اجتماعی کودکان قربانی را افزایش خواهند داد.

۳- کشورهای عضو تلاش برای همکاری بین‌المللی به منظور شناسایی و برخورد با عوامل ریشه‌ای همچون فقر و توسعه نیافتگی که به آسیب‌پذیری کودکان در مقابل خرید و فروش کودکان، خودفروشی کودکان و هرزه‌نگاری کودکان دامن میزنند را افزایش خواهند داد.

۴- کشورهای عضو که توانایی کمک‌های مالی، فنی و غیره را دارند این کمک‌ها را برای برنامه‌های موجود

دوجانبه، منطقهای و چندجانبه تأمین خواهند نمود.

ماده ۱۱

هیچیک از مفاد این پروتکل، مواد قانونی دیگری که به تحقق حقوق کودکان بیشتر کمک میکنند و احتمالاً در مجموعه‌های قانونی زیر وجود دارند را نقض نخواهد کرد:
(الف) قانون کشور عضو.
(ب) قانون بین‌المللی حاکم بر کشور عضو.

ماده ۲۱

۱- هر کشور عضو، ظرف دو سال از زمان پذیرش این پروتکل طی گزارشی جامع اطلاعات مربوط به کلیه اقدامات انجام شده در زمینه، اجرای مفاد و مقررات این پروتکل را به کمیته حقوق کودک تسلیم خواهد کرد.

۲- هر کشور عضو، در پی تسلیم گزارش جامع خود اقدام به منظور نمودن هرگونه اطلاع دیگری که مرتبط با اجرای پروتکل کنونی بوده و در راستای ماده ۴۴ پیمان‌نامه حقوق کودک باشد را در گزارشهای بعدی به کمیته حقوق کودک تسلیم خواهد کرد. تمام کشورهای عضو این پروتکل، هر پنج سال یک گزارش ارائه خواهند داد.

۳- کمیته حقوق کودک ممکن است از کشور عضو، اطلاعات بیشتری در زمینه، اجرای این پروتکل درخواست کند.

ماده ۳۱

۱- پروتکل کنونی برای تصویب در اختیار کلیه کشورهای که عضو پیمان‌نامه حقوق کودک هستند و یا آنرا امضا کرده‌اند قرار میگیرد.

۲- این پروتکل آماده است تا از طرف کشورهای عضو پیمان‌نامه حقوق کودک و کشورهای که آنرا امضا کرده‌اند مورد تصویب قرار بگیرد و یا مواردی به آن افزوده شود. موارد تصویب شده و متمم در نزد دبیر کل سازمان ملل متحد نگهداری خواهد شد.

ماده ۴۱

۱- این پروتکل ظرف سه ماه از دریافت دهمین تصویب‌نامه یا متمم، لازم‌الاجرا خواهد بود.
۲- برای هر کشوری که پروتکل حاضر را تصویب کند و یا به آن بپیوندد، این پروتکل به فاصله یک ماه از تاریخ تسلیم مصوبه یا متمم، لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۵۱

۱- هر کشور عضو میتواند در هر زمان که مایل باشد پیوستن خود به این پروتکل را از طریق یک یادداشت کتبی به دبیر کل سازمان ملل متحد فسخ نماید و دبیر کل متعاقباً این موضوع را به اطلاع کلیه کشورهای عضو دیگر و کشورهای که پیمان‌نامه حقوق کودک را امضا نموده‌اند خواهد رساند. اعلام فسخ، یک سال پس از تاریخ دریافت آن توسط دبیر کل سازمان ملل متحد لازم‌الاجرا خواهد بود.

۲- فسخ این پروتکل باعث از میان رفتن تعهدات کشور عضو درباره موارد موضوع این پروتکل و جرایمی که قبل از لازم‌الاجرا شدن اعلام فسخ، رخ داده‌اند نخواهد شد. همچنین فسخ پروتکل به هیچ وجه موارد مورد بررسی از طرف کمیته حقوق کودک که قبل از تاریخ فسخ آغاز شده‌اند را تحت تأثیر قرار نخواهد داد.

ماده ۶۱

۱- هر کشور عضو میتواند متممی را پیشنهاد و به دبیر کل سازمان ملل متحد تسلیم نماید. دبیر کل پس از دریافت این پیشنهاد مراتب را به اطلاع سایر کشورهای عضو میرساند و از آنها درخواست مینماید که نظر خود را در مورد برگزاری اجلاس کشورهای عضو برای بررسی و رأی‌گیری در مورد متمم پیشنهادی اعلام نمایند. در صورتی که ظرف چهار ماه از تاریخ ارسال این درخواست، حداقل یک سوم کشورهای عضو تمایل خود را به برگزاری چنین اجلاسی اعلام نمایند، دبیر کل اجلاس را تحت نظارت سازمان ملل متحد برگزار خواهد نمود. هر متممی که به تصویب اکثریت کشورهای عضو حاضر در اجلاس برسد برای تصویب نهایی به مجمع عمومی سازمان ملل متحد ارائه خواهد شد.

۲- هر متممی که به طریق ذکر شده در بند ۱ ماده حاضر تنظیم شود و به تصویب نهایی مجمع عمومی سازمان ملل متحد نیز برسد و از طرف دو سوم کشورهای عضو نیز پذیرفته شود لازم‌الاجرا خواهد بود.

۳- هرگاه متممی لازم‌الاجرا شود، کلیه کشورهای عضو که آنرا پذیرفته‌اند باید آنرا اجرا نموده و برای سایر کشورهای عضو، مفاد این پروتکل و متممهای قبلی را که پذیرفته‌اند لازم‌الاجرا خواهد بود.

ماده ۷۱

۱- پروتکل کنونی که نسخه‌های عربی، چینی، انگلیسی، فرانسه، روسی و اسپانیایی آن بطور برابر سندیت دارند در بایگانی سازمان ملل متحد نگهداری خواهد شد.

۲- دبیر کل سازمان ملل متحد یک نسخه تأیید شده از پروتکل حاضر را به تمام کشورهای عضو پیمان‌نامه و کشورهای که پیمان‌نامه را امضا کرده‌اند ارسال خواهد نمود.